

„OD VOLNÉ HRY K UČENÍ – CENTRA AKTIVIT V MINIŠKOLCE PETÁJA“

Děti jsou od přírody zvědavé. Některé rády kreslí, jiné zpívají, další staví z kostek nebo s chutí listují knížkami. Existuje místo, kde si řekli: proč je všechny tlačít do stejné činnosti, když každé dítě je „dobré“ v něčem jiném? V Miniškolce Petája proto vytvořili centra aktivit – koutky, kde si každé dítě najde své místo, zažije úspěch a přitom se inspiruje k vyzkoušení nových věcí. Jak tento systém funguje v praxi, nám přiblížila jedna z pečujících pedagogů Mgr. Adriana Kajzarová.

Adriano, můžeš nám vysvětlit, co si pod pojmem „centra aktivit“ máme vlastně představit?

„Centra aktivit jsou tematicky uspořádané koutky v učebně i venku, které děti přirozeně lákají k objevování a hře. Prostředí není klasicky uspořádané jako školní třída, ale nabízí různé prostory, kde se tvoří, staví, zpívá nebo zkoumá. Dítě si samo vybere, kam půjde, co tam bude dělat a jestli bude pracovat samo, s kamarádem nebo s námi. Tím se učí poznávat svět i samo sebe, rozvíjí schopnost rozhodovat se a přebírat odpovědnost za vlastní volby.“

Jaká centra u vás děti najdou? A jak se v nich orientují?

„Máme několik hlavních center a každé je jasně označené nápisem, piktogramem a je vizuálně odděleno – třeba výtvarné centrum má obrázek štětce, nůžek a lepidla, hudební zase notu a bubínek. Díky tomu dítě hned ví, co se tam bude dělat. Konkrétně u nás najdete například tato centra : výtvarné centrum, které rozvíjí jemnou motoriku a fantazii, hudební centrum – podporuje sluch, koordinaci i emoce, manipulační centrum učí trpělivosti a soustředění, nebo třeba čtenářské centrum, které buduje vztah k jazyku a literatuře.“

Proč jsou centra aktivit dobrá už pro dvouleté děti?

Protože si myslím, že už i takto malé děti potřebují možnost volby. To jim dodává motivaci a učí je převzít odpovědnost – za to, co dělají a jak. Zároveň se při hrách učí spolu komunikovat, domluvit se s kamarádem, rozvíjejí sociální a emoční dovednosti. Centra jsou jasně vymezená, děti v nich mají klid na soustředění, ale i dost prostoru k tvoření a pohybu. A co je důležité – každé dítě si může pracovat svým tempem.“

Každé dítě je jiné – jak to centra aktivit zohledňují?

„V Petáji vycházíme z toho, že každé dítě je v něčem dobré. Někdo má talent na sport, jiný na výtvarnou tvorbu, další na hudbu nebo logické hry. Díky centrům aktivit si každé dítě zažije úspěch právě v té oblasti, kde se cítí silné – může si své oblíbené centrum navštívit i víckrát. Zároveň ale víme, že děti inspirují jeden druhého. Když vidí kamaráda, jak zaujatě staví nebo zpívá, často si to vyzkouší také. Aktivity v centrech připravujeme v různých obtížnostech, takže si dítě vždy najde něco, co zvládne a co mu přinese radost, úspěch. Zároveň má pocit, že jde o volnou hru, ne o řízený úkol, který mu dala paní učitelka, nebo pan učitel. A to je, podle mě, velký rozdíl – dopolední program není o tom, že všichni musí dělat to samé ve stejnou chvíli. Každé dítě se posouvá svým tempem a podle toho, na co má zrovna chuť či náladu.“

„OD VOLNÉ HRY K UČENÍ – CENTRA AKTIVIT V MINIŠKOLCE PETÁJA“

Máte i nějaký systém, jak děti sledují, kde už byly?

„Ano, máme velkou přehlednou nástěnku uprostřed třídy. Na ní má každé dítě svou fotku. Po návštěvě jednoho z centra si dítě vezme smajlíka a připne ho právě k tomu centru, kde bylo. Vidí tak přehledně, co všechno už vyzkoušelo a co ho ještě čeká. Je to vlastně první krok k plánování – děti se učí mít přehled o svém dni a prožívají radost z toho, co už zvládly. Také rodiče se mohou podívat, co jejich dítě dnes dělalo, čemu se věnovalo a v jaké oblasti se rozvíjelo.“

Zmínila jsi, že centra navazují na týdenní téma. Jak to funguje?

„Každý týden máme jedno velké téma. Všechna centra na něj navazují – třeba když máme téma ‚Podzim‘, ve výtvarném centru děti tvoří z listů, ve čtenářském poslouchají pohádku o podzimu a v manipulačním třeba skládají puzzle s přírodou. Díky tomu jim všechno dává smysl a děti téma prožívají z různých úhlů. To je princip integrovaného učení – učí se spojovat věci dohromady a vnímat souvislosti.“

Jakou roli v tom hraješ ty jako pedagog?

„Naši rolí není stát u tabule a říkat dětem, co mají dělat. Jsme průvodci – sledujeme, co si dítě vybere, kdy potřebuje podporu, a kdy mu naopak stačí nechat prostor. Díky tomu můžeme každé dítě rozvíjet podle jeho individuálních potřeb – někdo potřebuje více podpory v řeči, jiný v motorice nebo ve spolupráci. A právě centra aktivit nám tohle umožňují a jsme schopni na ně aktuálně reagovat.“

Existuje spousta možností a metod, jak s dětmi pracovat. Proč jste se rozhodli právě pro systém center aktivit?

„Je pravda, že možností, jak pojmout předškolní vzdělávání, je mnoho – a každý systém má své silné stránky. My ale víme, že centra aktivit jsou to, co dává smysl nám i dětem. Souzníme s nimi, protože podporují samostatnost, zodpovědnost, spolupráci i radost z učení. Navíc umožňují opravdu respektovat individualitu každého dítěte. Proto jsme si je v Petáji vybrali jako základní kámen naší práce.“

CENTRA AKTIVIT V MINIŠKOLCE PETÁJA DÁVAJÍ I TĚM NEJMENŠÍM DĚTEM MOŽNOST OBJEVOVAT SVĚT BEZPEČNĚ, SMYSLUPLNĚ A RADOSTNĚ. UČÍ JE ROZHODOVAT SE, ROZVÍJET VLASTNÍ ZÁJMY, SPOLUPRACOVAT S OSTATNÍMI A ZÁROVEŇ POSILUJÍ MOTORIKU, ŘEČ, MYŠLENÍ I SEBEVĚDOMÍ. DÍKY PROPOJENÍ S TÝDENNÍMI TÉMATY MAJÍ DĚTI POCIT, ŽE VŠECHNO, CO DĚLAJÍ, SPOLU SOUVISÍ. A CO JE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ – KAŽDÉ DÍTĚ SI NAJDE OBLAST, VE KTERÉ ZAŽIJE ÚSPĚCH, A PŘITOM MÁ MOŽNOST BEZPEČNĚ ZKOUŠET I NOVÉ VĚCI.

